

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Néptanítóknak egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1.50. Egyes szám 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TOTH-fele haz.
Kiadóhivatal: Csendes-utca, OLAH-fele haz.

A tanuság.

A két hetes budget-vitából egy régen ismert tanuságot merített a nemzet. S ez az: a macska talpára esik, ha mindjárt fejfelé dobod is. Fejfelé felé áll a mi kormányunk, de a szavazásnál talpra áll.

Talpra állítja a többség, mely engedelmes, mint a marionette-bábú. Hogy ez a többség nem indul meggyőzőlése után, az kitűnik abból, hogy ez alkalommal úgy a kormánypart korifeusai, mint maguk a miniszterek egyaránt őszintén bevallották, hogy fölötté rosszul áll a szénánk, s hogy az ország nyakig uszik az adósságokban.

Tizenkét éven át biztatja Tisza a nemzetet, hogy majd segít rajta, s minden évben jobban-jobban fogadkozik, de mentül többet ígér, annál kevesebbet ad, s a vége csak az, hogy az örvény, mely elhúzóval fenyegeti hazánkat, egyre jobban látogat.

Tehát 12 év után végre beismeri Tisza Kálmán, hogy ígéreteit nem tudta beváltani.

Most már méltán kérdik tőle: „Uram, mit akarsz még a kormányon?”

Feléli rá Tisza nagy cynizmussal: „En? En bizony nem akarok semmit. De hát a többség nem ereszt s azért maradok!”

S most azt lehetne a többségtől kérdeni: „Vajjon mért nem bocsájtjátok el?”

Mire naivul felelhetné a többség:

„Hjá! hiszen ha mi a saját fejünkkel gondolkoznánk! De nekünk Tisza diktál, s azt diktálja kemény szavakkal, hogy ne bocsássunk. Hát mi nem bocsájtjuk!”

S végre a nemzethez kellene azt a kérdést intézni: „Vajjon mért választasz olyan képviselőket, a kik vakon engedelmesskednek annak, a kit ellenőrizni vannak hivatalva?”

S a nemzet szomorú resignatióval felelheti:

„Meg van kötve kezem-lábam. Ráparancsol a falusi jegyző, réam morog a szolgabíró, megfenyeget az alispán, megvergeti a vállamat a főispán s eget-földet ígér Tisza Kálmán! Megvetnek-itatnak s fenyegetnek. Megbírságnak s földtanak a bírság alól, a miért hálás vagyok. Megteszik a fiamat alszolgabírónak s a sógorom állami birtokot akar vásárolni. Bajba keverődött az apó-

som, s a mindenható kormány segíthet rajta. Mindent ha kormányparti vagyok, semmit ha ellenzék. De azért ha hinni nemném, hogy az én szavazatom megbuktatja Tiszát, ellenzék szavaznék!”

Itt a Circulus vitiosus.

Tisza azért marad, mert a többség kívánja a maradását, a többség azért kívánja ezt, mert ráparancsol Tisza. — A nemzet azért választja meg az engedelmes többséget, mert muszáj!

Hol itt a kibuvó?

Van-e mód menekülésre?

Csak egy vékony reménység, hogy t. i. a nemzet választó polgárai egyszer azt fogják hinni, hogy szavaztuk megbuktatja a Tisza-kormányt s nincs mit félni boszujától.

Bármily képtelen e remény, megvalósulásában hinniünk kell, hinniünk már csak azért is, mert szent meggyőződésünk, hogy Tisza Kálmán uralma azt a szegény országot jobban elpusztítja, mint tette a tatár-járás, vagy mohácsi vesz. S a nemzet ezt érzi, látja, tudja.

Nem lehet soká ráparancsolni arra, a kit nyuznak, hogy nevésson hozzá, egyszer csak följajdul s ellentáll.

S tizenkét év óta a nemzet eléggé meg lett nyúzza, eleget nevetett hozzá muszájból, — most már följajdul s ellent fog állani.

Az 1887-iki képviselőválasztások végzetessékké lesznek a Tisza kormányra.

Nem fog használni üres ígőret, fenyegetés, italai-ételei.

A budget-vita föltárta a nemzet üres zsebeit — melyekre a milliók be vannak tablázza.

Jól tudja azt a nemzet hogy még 5 évre többséget adva Tiszának, kiszolgáltatja magát kény- és kegye felére!

Csak Tiszától függ megtönni az üres zsebeket véres verejtékünk fölfőrével. Megtönni e zsebeket csak úgy, hogy legyen miből okkupálni egy újabb Bosznia s Herzegovinát, vagy megverekedni a muszájval.

A kétségbeesés megtanítja a gyávát is a bátorságra.

A magyar nemzet eléggé gyáva volt 12 éven át tűrni Tisza zsarnoki uralmat, — de végre a kétségbeesés erőt fog önteni a lelkébe s le fogja rázni bilin eseit.

A magyar színeszet története.

Nemzeti intézményeink közt alig van egy, mely a közművelődésnek s a magyarság terjedésének olyan szolgálatot tett volna, mint a színeszet, melynek történetét művészi keretbe foglalva kaptuk meg egy vasok kötetben. Szokatlan lapunkban — mondja a Pester Correspondenz — az irodalom termékeivel foglalkozni, lehetetlen azonban a művet sőt nélkül hagyni, miután benne, nemcsak egy művészeti ág fejlődésének, megerősödésének, s gyümölcsözősége folyamatait láthatjuk, de ezenkívül azt is, hogy a színművészet vándorapostolai nyomában miképen eled fel a nemzetiség érzete s hogyan hatalmisul el az általunk elhittett íge: a felvilágosultság, eszme szabadság s nemzetiség.

E jeles művet dr. Váli Béla országos színeszeti tanácsos írta, kinek neve jól ösmeretes az írói világban. Művét: a Magyar Színeszet történetét, a Kisfaludy társaság mult évi pályázatán száz arany jutalommal s dícsérettel tüntette ki. Nem néhány hónap, közel egy évtizedre terjedő munkásság eredménye e kötet. Előbb s kevesebb munkával meg sem lehetett azt jól írni, miután a művészeti ág történetéhez a legújabb időig nem találkozott anyaggyűjtő. — Dr. Váli fáradhatatlan buzgalommal kutatót évek óta s százszáznyi aprónak látszó adathalmazból építette össze a kedvelt művészet ösmeretlen történetét. És amellet, hogy e nagy művet, megírta, alkotott más, hasonlóan becses irodalmi termékeket, miú a többi közül Vas Gereben; Életrajza; Kuthy Lajos a hirtveves regényíró; Életrajza; s Vas Gereben műveinek 8 kötetes kiadása stb, dr. Váli valódi energikus, sokoldalú tehetség, ki el nem fárad a gyűjtésben, el nem téveszti a vezérfonalat az adatok halmazában, ó az adatgyűjtő pontosságát s pedanteriaját egyesíti az író könnyed ségével s a rendezői ügyeséget a styl melegségével.

A szerző figyelme műve alkotása közben a legapórb részletekre kiterjedő pontossággal tünteti elő a mult homályából a magyarországi színeszet történetét. A legrégebbi nyom, melyet a szerző kipuhatolt, 1440-ik évben öltik elő. Játsszotak ugyan színjátékok ez év előtt is hazánkban, ki-mertitő tudósítást azonban s évszámmal jelölt határozottságot előremenőleg nem fűrkészthett ki. Érdekesen csoportosítja a szerző ezen 1440-iki játék közül a 15—16-ik századbéli játsszotékok történetét, egyetemben a számműrók, játsszók és nézők naiv eszmévilágával. Egy lakoma néhány denar volt az első színjátsszók fáradságának jutalma, nagy ritkán egy két kupa bar s száz év múlva már 150—200 frtra emelkedett a tiszteleddíj, melyet egy egy főur vagy gazdag egyházi, esetleg többek adakozása fedezett. Nagybcsű és egyetlen a maga nemében a színjátékokról fennmaradt s hű másolatban közölt képek közül az első 1865 ik évből, melyhez a következő érdekes magyarázó szöveget függeszta a

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Kis gerlepár . . .

Kis gerlepár kacsag a fán
Szerelmesen:
Kacsagajanak, az éles ölyv
Nem áll lesen!

Fészkük körül oly vigak ők,
Oly boldogok,
Mint fűn az égben a szelid
Kis angyalok!

Fészkükbe” két kicsinyke szép
Fők vagyon?
Talán ezért örülnek ők
Oly nagyon?

Néztek e turbékoló
Pár gerleczét:
— Van-e ennél fontossebb
Idylli kép?

Szabadka Gyula.

Hogyan jutottam feleséghez,

(Humoreszk.)

Tudom sokan fogják elbeszélésém ezimére mondani: „micsoda? hát ez a férfi még azt is megírja, hogyan házassodott meg? Hiszen sokan tudják tapasztalásból, mikép szokott létrejönni a házasság. A szerelmeskedés után jön a házasság, vagyis az ottár előtt teendő eskü.” De a kik engem ismertek, azok máskép fognak gondolkozni, s eszdelái fogják, hogy megönsültem, mivel tudták, hogy én igazán leánykerülő valék s ez a körülmény tén kiisé érdekessé fogja tenni házasságom történetét.

Mindenekelőtt elmesélem, mikép lettem nőkerülővé.

Nem tagadom, hogy már tizenegy éves koromban többet gondoltam egy kis szükére, mint tankönyveim. S a fatum úgy akarta, hogy az a kis szó e is sokat gondolt én reám. Mi voltunk csak idyllikus pár, Tilda 13 éves, jó magam 14 éves valék.

De mi ketten komolyan vittük adógot. — Ugy voltunk már egymás közt, mint testvérek, Tildával őszintén beszéltem, mint ő maga velem. Így öntünk fel.
Már lettem az öregecske vizsgát, midőn küzel ezelon nál Tilda számomra hirtelenül meghált, — férjhez ment. Magával vitte összes lög-várammat. Nagyon természetes, hogy busultam. Sokáig igen sokáig busultam, míg végre Volkányi barátomnak — hosszas nógatására — elbeszéltem, mi nyonya szívetem. Volkányi barátom meg azt tanácsolta nekem, hogy nők társaságában keressek öndést, feledést.

En meg hajtottam kebelbarátom szavára, ki csakugyan élvezet egy társaságba s ott bemutat több hölgynek. Körül-belül fél óráig pompásan folyt a társalgás — mert halgattam. — De szótlan! Oh miert kelle az óráit megérnem. Így, hogy keményebb kifejezéssel ne éljek, kóckett hölgyecko szült meg: En meg tapasztalatlan ifjú létemre, azt hittem, hogy minden hölgyet is úgy beszélhetek, mint Tildával szoktam, s egész naivul feleltem a hölgynek. E hölgy feleletem után mosolygva fordul el tőlem s szomszédnőjének eng valamit fölébe, az másik szomszédjának végre hangos kacsagásban tör ki az egész társaság. Pirultam: mig Volkányi barátom hozzám lép s ezeket sugja fülembe:

„Mit tettél szerencsétlen — az egész társaság fölötted kacsag?”

Valahányszor az említett társaságban volt nővel találkoztam, észrevettem, hogy azok kizsántésem után elfordulnak, hogy mosolygok elrejtésük elől.

Elhatároztam, hogy nőkket többé nem ártok zsemm s ezen elhatározásomat barátommal is tudattam. — De az ördög nem nyugszik. Kebelbarátomnak oly varázserőt nyelvo volt, hogy biztatására ráadtam fejemet a második kísérletemre. Hanem most már napokint tanultam barátomtól a bókálás és ugynevezett „művelt társalgás” művészetét. Barátomtól kaptam „Illem könyv”-t s szórul-szóra beváltam. Így hatalmas felfegyverkezés után, azt gondoltam, hogy 300 francziát is lefőzök a virágos szőnyegben. Barátom bevezet egy társaságba. Kezdetben pompásan

folyt a társalgás, csak egy szórtam a pattogó — zamatos bókókat. Vala elég: „rózsás ajak, tündöklő szem, hullámzó mell, gyönygőv, boldognak éreznem magamat, ha Nagysád” stb. De a mint mozdám már fentebb, az ördög nem nyugszik sohasem. Egy kissazonnyal ereszkedtem beszélgetésbe, ki az „Illem könyvet” ismerté. Csakhamar megtudta az egész társaság, hogy én az „Illem könyvet” reztálom el. Szinte lesték már, hogy új paragrafist mondják el. Mikor már ötödik óráig voltam e társaságban, egy viccelős szerető gavallér lép hozzám s egész hangosan kérdez engem:

Rabóczy ur, nem lenne szíves az „Illem könyv” másodíkj fejeztének 4, 5, 6, 7, 9-ik pontját nekem ledictálni?”

„Miért akarja azokat leírni?”

„Mert szeretném, ha nekem egészen meg volna az „Illem könyv”.

„Nem tudom azokat, de pár krajczárért megkaphatja az egész könyvet.”

„De így ölesőbban jutnék hozzá, mert kétségtelen, hogy Ön kívülről tudja az egész könyvet, mert nézze csak —” s elég szemtelen volt egész beszédemet, megjelölve a helyeket az „Illem könyv”-ben, a honnan a szokat idéztem, a társaság legnagyobb derültséggel, felolvani. Az előadó befejezte a felolvást, mely által mindenféle szent játsszomat, de erre csodák esodája, oly hatalmas beszédet dörgőtem ott-ra alá, melyet a méltó felháborodás sugalmazott. Azt hittem, hogy öllek elment a kedve az éleleztől. De ő beszélemre egész pillanatig csak annyit mondott:

„De azt már csakugyan nem tudom, honnan tanulta be Rabóczy ur ezt a hosszú beszédet!”

Le valek főve, Forgott minden körülöttem, mig végre egy alkalmas pillanatban „sans aden” elhagytam a termet.

De ezután már Volkányi barátom sem vihett többé nek társaságba. Föltett szándékomb vála agglógenynek maradt. Azonban ember tervez, Isten végez. Mint könnyelmű fiatal ember, csakhamar beleavatnom mindenféle spekulációs játékba — melyekben százeimtlő örökölt vagyonomat ténmes adóssággal terhelttem. De hogy a Rabóczyok ősi birtoka dőbra kerüljön azt nem élhetem túl! Pedig hitelezőim az én börtönbarátom, most egész sajnálkozva tudatták velem, hogy két hétnél tovább nem várhatnak a pénzre. —

Pisztolyal zabembem menem kertembe, hogy ott vé-

Az E s írja: Szabadka város közgyűlési terme f. hó 26-án viharos jelenetek színhelye volt melyek megértéséhez szükséges tudni a következőket. Szabadkán régebben többségben volt a függetlenségi párt. Hozt egy hatalmas kibúvással, Jankovich Aurél főispán szövetségét néhány bunyevác agitátorral, bunyevác nemzeti mozgalom teremtett s ennek a segítségével csakugyan sikerült is a függetlenségi magyar pártot megbuktatni. Így lettek szabadkai orsz. képviselőkké Ivánka Imre és Horváth Móricz, s így vált a város nyakára a Mamuzschiek bunyevác konzorziuma. Jankovich azonban, a ki így felidézte a rossz szellemeket, gyöngye volt azok fékeltartására s csakhamar közte s az általa hatalomba segített és „szabadelvű-párt” címmel grasszálló bunyevácok közt és ellentét támadt. Így aztán a helyzet mindinkább elmérgesedett s ma végre, egy tisztviselő állás betöltése alkalmából, csafusság botrányba explodált. A történetről, oly emberből, ki az uraimon levő bunyevác-párttal közeli összeköttetésben áll, a következő távirati tudósítást küldte lapunknak: Mai napon Szabadka város törvényhatósági közgyűlésem örösi botrány történt a főispán és a szabadelvű-párt között. Naprendelen volt a városi tiszti főügyész választása. A szabadelvű-párt főügyési jelöltül Bajsai Vojnic Mátét jelöltette fel, Jankovich főispán azonban azt a kandidációnál mellőzte és unokaöccsét, Jankovich Kázmért a jelöltetésre ki oly módon, hogy a kijelölt bizottság Jankovich Kázmérnak unokaöccsét és e mellé első ízű sógorát nevezte ki. A jelölés ily módon megtörténvén, midőn a szabadelvű-párti törvényhatósági bizottsági tagok értesültek, hogy Vojnic Máté nem is kandidáltatik, leírhatlan jelenet következett. A bizottsági tagok egy része felugrált a székekre, mások ökleikkel és botjikkal dúdolták a főispáni szék elé s Jankovichot a legbüntetőbb cizmekkel halmozták az. A tettelgeskedést csupán az akadályozta meg, hogy dr. Horváth Móricz orsz. képviselőnek sikerült szóhoz jutnia, kinek indítványára a szabadelvű-párt tagjai, mintegy 160-an, a közgyűlési termet „Abezug főispán!” kiáltások között elhagyták. Erre a főispán Jankovich Kázmér 14. tag jelenlétében megválasztásnak jelentette ki. (Ugy látszik Szabadkán is ép olyan állapotok vannak, mint minálunk Zomborban, mert a főispánunknak sokszor 14. szavazat sem kell, hogy esetleg egy protezsztját be hozza valamilyen hivatalban).

Vettük a köv. meghívót: Meghívó. A bezdáni kaszinó ifjuság február hó 5-én, saját helyiségeiben zártkörű táncszalmát rendez. A rendezőség. Belépti díj személyenként 1 frt. Kezlete 8 órakor.

A győri választás. Győri Baross Gábor közlekedésügyi miniszert f. hó 26-án Kisztrinkovich Ede ellenében képviselővé választották. Beadott összesen 1203 szavazat; ebből Baross 765, Kisztrinkovich 438 szavazatot kapott és így Baross többsége 327 szavazat.

SHINHAZ.

„Hunyady László.”

(kedden jan. 26-én.)

Örömmel constataljuk, hogy családotunk, midőn azon előítélettel mentük a színházba, hogy ez üres lesz. Azt hittük, hogy közönségünk a sok operette között elvesztette kedvét a komoly dráma iránt. De a ház szépen megtelt, és a ki eljött, nem bánta meg, mert igen élvezetes előadások voltak. A cizmszerpben Veszprémi kitünően alakított és a közönség minden fontosabb jelenete után lelkesen tapsolta ki. Az est sikerének orozánlansza az övé volt. Utána Szapári Janka érdemel dicséretet; Gara Mária szerepét, különösen az örülesi jelenetet megkapóan szavalta. A királyt Ságly adta, elismert jeles tehetséggel. Ronow Agnes szerepét Saghyné kissé fáradtan játszotta. Rózsánének Szilágyi Erzsébet szerepe nem való. A két intrikus szerep Főriss és Moóri jó kezében volt. Csak a rendezés ellen lehetne azon csekély kifogásunk, hogy a színpad néha sokáig egészen üres marad.

„Üdvöske.”

(kedden jan. 26.)

Költői mese ez a „Mascotte” meséje. Hogy léteznek lányok, a kik annak, a kinek házában vannak, szerencsét hoznak. Ha hadvezér az ipse, minden csatát megyer, ha földműves, dus minden aratása. És ha — szingizagató, akkor nem bukik meg soha. Ilyen üdvöskeje van Saghynak, és ez: Ledofszky Mariska.

Jutalomjátéka volt, de nem neki, hanem a közönségnek. A gyönyörű zenéjű operette a legjobb szereposztással és Ledofszkyval a cizmszerpben fényesen sikerült. — Szép esengő hangján kívül, melyet a jutalmazadón már annyiszor megdicsértünk, ma tökéletes játékot is mutatott be. Partnerje vetélkedtek abban, hogy kedves társnőjük sikerét előmozdítsák.

Havasi (Loránt) nagy szerepet ugyesen adta, elválaszthatatlan társával Trisztavally (Rocco) együtt. Állandó kacagásban tartották a közönséget. Szépen emelke Borsódné a hercegnő szerepét, Deák Pippóé és Erzi Frittelimé. Oly előadás, minót Zombor nem mindnap „Pippó”. — Kár, hogy elmaradt az utolsó felvonásból az Üdvöske dai furulyázása — hisz ez a leghatásosabb jelenet!

Béleptekor babékoszoru csokor és virágok fogadták az „Üdvöske”, a kinek azt kívánjuk, hogy ebbeli művöltát, melyet ahg fedezett föl az igazgatóság, még soka megtartása, maradva önmagának is, igazgatójának is, az, a mi volt:

Üdvöske!

„Georgette.”

(Közvetlen jan. 27-én.)

Hogy Zombor három héttel Budapest után és nem sokkal többel Páris után Sardou féle premiére-keg nap, azert kétségtelenül elismerés illeti az igazgatósigot. De „loves labours lost” — ezért fáradat kár volt!

Mert hát az még nem elég, hogy színpadra ezt ír-

ják: „Kitünő francia színmű 4 felvonásban sat.” — ehhez még talán nekünk is van szavunk, vagy mi? És mi nem találjuk kitünőnek, meg csak témájában kitünőnek sem. A hol Sardou a társadalmi problémákat foládja és kedvezo megoldáshoz vezeti, ott egyetértünk vele, de a hol felad egy társadalmi problémát, a melynek megoldása világos, kötségek alig szenvedo, ezt a problémát még hosszu felvonáson keresztül — az előadás 7 óratól fél 11-ig tartott — fejtegeti és nem ad kedvezo megoldást, akkor mi is csak azt az ítéletet mondhatjuk, a mit eddig körülbelül mindenütt kapott, hogy a nagy mester ezen darabja nem sikerült. — Benne van csaknem mindaz, a mi a Sardou féle darabok fényoldalát képezni szokta, és a közönség várta is mindvégig, hogy csak meglesz a helyes megoldás — de hiába.

Georgette (Saghyné) botrányos multtal bíró énekesnő volt, kinek ezen korábbi gyermeke van, Paula. Ennek kedvét vagyon, fényes nevet szerez, elitkolja leánya elvült multját és meg akarja őt menteni a „tisztességes világ” számára. Leánya — kinek szerepét Bérczine kitünő drámái felfogással játszotta mindvégig — szerelmes lesz egy grófi család fiába Gontránba (Veszprémi), de az előkelő család — midőn megtudja Georgette multját, hallani sem akar az összeköttetésről; végre oly feltétel alatt lenne csak hajlandó beleegyezni a házasságba, ha Georgette önkéntes számkivetésbe menne leánya mellől. Ebbé o beleegyeznek, de leánya inkább lemond szerelméről, mint anyjáról — és ezzel a dissonanciával végződik a darab.

Ha nem lett volna fél tizenegyre, a közönség azt hitte volna, hogy nincs még vége.

Azt mondja Sardou, hogy a közönségre bizta a megoldást. Mintha az nem döntött volna már régen! Egyeztetni el kell vetni az o testamentum-kegyetlen elvét: „megbosszulom az apák bűneit gyermekeikben”, és kész a megoldás —

A dolyfos családot Moóri és Rózsáné képviselték, Veszprémié és Szapári Jankával együtt legjobb ügyekeze tükkel járulva a darab succés d'extreme-jéhez. Nagyon kedves jellegt tudott ontani. Kiváncsiak vagyunk hétéfő jutalomjátékára, mert jobban neki illő szerepet, mint Susanne-t, melyet hétfőn ad, nem választhatott volna.

Fájdalom nagyon is jó a színház acusticája! — Ezzel mentetik a botrányos sugát. Hát mi ellusszuk, de meg nem akadályozhatjuk a kedvezo párbeszédeket a lámpákkal a színház előtt ügyelgo cselédek közt:

— Hát a Juci mi lelte, ma olyan kiserit pofával járt — kelt?

— Mérges volt, hogy a nassága nem engedte színházba!

— A bolond, hiszen nem köll bemenni, halljuk mink azt idekiut is — sügötöl.

Pj Sr.

Egyveleg.

Magyar pezsgó. Hubert J. E. pozsonyi pezsgőborgyárát ajánljuk közönségünk szives figyelmébe. Ez az egyedüli magyar pezsgó gyár, mely a francia gyárakkal versenyezni képes, azaz a különbséggel, hogy árai sokkal mérsékeltetebbek, mint a francia gyáraké. A ml magat a pezsgót íleti, egy a Gentrí club, triple miat a Gentrí extra dry tökéletesen azonos is es aromára nézve a francia pezsgókéké, csak pazarlás ezek helyett minden áron a francziát vártfogolai. Ilyen pezsgót Zomborban is lehet kapni, lásd hird rovatunkat.

Törvényészéki csarnok.

Védelmi beszéd.

F. E. gyermekélesi bünygyében.

Zombor, 1887. január 26-án.

Tekintetes kir. törvényszék mint fenytő bíróság! Hallgatott a vér szavára. Elbukott Bukása nagyobb mérvet öltött, semhogy még a büntény határain innen tudott volna felállni. De a bünsелеkmeny beismerve, immár szívbánva, az ítélet — vádlottmót, már a javulás útján találja. Távól legyen tehát tőlem a dolgok megtörténtét elvitatni. Elismerem, hogy a tekintetes kir. ügyészének a btk. 284-ik § szára tekintett vádja alappal bír, — de csak általánososságban, mert a részletekben túlszögör; azokat a súlyosító körülményeket pedig melyekről szól, én keresem bár, de nem látom és nem találom.

Hisz a nagyobb bünsелеkmenyek között, épen a gyermekéles büntette az, melyhez legtöbb esetben az enyhítő körülmények egész sokasága járul. Innen van az, hogy ugy az újabb törvényészéki gyakorlat, valamint a modern törvényhozások is, ezt a büntényt, enyhébbben is szokták büntetni. Okát birja ez, ama rendkívüli testi és lelki állapotban, mely az anya egész valójára nehezedik, mikor életéből élet ered. A létadás gyötrelme maga is már észbontó. Védenczem helyzetéhez járul még a bal-lépéséből eredő szegye nyomása, a közz megvetés és nek előre látása s női becsületének örökre való elvesztése. Mindenesetre oly rendkívüli körülmények, állapotok ezek, hogy elviselésük is csak rendkívüli lelkiörök mellett volna lehetséges. Pedig a lelkiörök épen akkor szokott eszben hagyni, mikor valóságos helyzet s nehéz körülmények a szabad elhatározást korlátozzák mi több el is homályosítják az öntudatot.

Hasonló szegényes állapotban, melyben védenczem volt, ki ne aggódott volna gyermekének jövő sorsa iránt? Hiazzen a kit vétek s tiltót viszony hozott létre, tapasztalás mutatja, ritkán mosolyog arra szerencse az életben. Hasonló alárendelt helyzetben és szerepkörben, melyben védenczem volt, kit nem rokszentien le az élet gondja, terhe? mikor az még egy tehetetlen gyermekkel is névekszik. És kérdem végre: van-e annál kétségbe ejtőbb elkieseredés, mint mikor a esábitó, ily helyzetben, bünsө közönyt mutat, sőt mert mindent tagad, bizonyíték

hiányában az igazságszolgáltatás sem teheti rá kezét, a gyermekéltartásra sem szoríthatják a polgári törvények.

Ezek azok az enyhítő körülmények, tekintetes törvényszék! melyek magat a törvényhozás is arra birtak, sarkalták, hogy szaktison a mult századok emberetlen szigoróval s a pszichológia és az orvostudomány újabb vívmányaira is fektesse büntető szakaszait a gyermekéles büntetendől. Ime jelen esetben is védenczem erkölcsi bizonyítványa jó, tehát lélek tanlag is igaz lesz az, hogy ez alkalommal nem egy meggyőzött bünsө állja a törvény sorompóját, hanem egy testben lelekben megtört ifjú, gyenge nő, kinek tetéshez mindíg ugyan fér meg: öntudatos volt-e akkor, mikor ölt?

Még esábitója büntetlenül élvezi az életet, miért bünhőd-jék ő maga nagy o? mert travesztálni lehet a tolvajok és orgazdákra alkalmazott mondatát a gyermekéles bünsөre olykép: ha esábitók nem volnának, gyermekéles anyák sem lehetnének.

A tekintetes törvényszéket kérem azért, méltóztatassék gyermekélessel vádolni F. E. védenczemre nézve a legnagyobb büntést kiméni és alkalmazni, mert ugy, miként ő azt tette, természet törvényei ellen, öntudatos egész ésszel, még sem lehet vétni ennyire!

Vértési Károly,
köz- és váltó ügyvéd.

Halálra ítélt asszony. Szenzációs bünygyben hozott ítéletet e hó 27-én a kir. kuria II. büntetőtanácsa. A tényállás a következő: A mult év február 15-én Goszpodincej községben egy kutya emberi hiszésekben ragódott. Nyomban megindult a vizsgálat s fölmerült a gyanu, hogy azok a röviddel azelőtt el-tűnt Samsal Mijó korcsmáros holtestestől származnak. A gyanu csakhamar valónak bizonyult. Samsal udvarán egy félreeső helyen feldarabolt testrészekre és Samsal eszímájára akadtak, a szemétdombon pedig ágetéstől elszenesedett csontokat találtak. Kérdőre vonták Samsal Katalint, a megölt korcsmáros feleségét, ki hosszabb tagadás után megvallotta, hogy ő szölitotta föl Drakulits Sándor közösi rendőrt férje megölésére. Tettenék oka csak az lehetett, hogy megbabadulva férjétől, az özvegyesé fátyla alatt egész odaadással áldozhasson érzéki szenvedélyeinek. A rendőrnek jutalmat ígért azon esetre, ha „lecsendesíti” férjét. Drakulits véghez vitte a szörnyű munkát. Este együtt iddögölt rendőrtársával a korcsmában, a kikét aztán lassacskán eltávolított. Maga is velük ment néhány lépésre, de pár percz múlva visszajött, összesegve a kapu előtt rá várakozó Samsalnéval, — aztán bement az ivóba. — Egy-két percz múlva elvezette szörnyű munkáját, a melynek csak egy szemtanúja volt, a 11 éves Samsal Vaszil, a meggyilkoltnak fia. Ennek vallomása szerint Drakulits egy fejszeesapással vetett véget atyja életének. Másnap aztán a két bünsө eldarabolta a holtestet és annak egy részét elégette. Az újvidéki törvényszék Samsal Katalint a szándékos emberélesben való bünsөgedkezés miatt 15 évi feyházra ítélte, Drakulitsot azonban, mint a kinek bünsөsége kétségteletlenül nem volt bebizonyítható, teljesen felmentette és azonnal szabaddá helyezte. A kir. kuria ez ítéletet, melyet a tábla helybenhagyott, megváltoztatta, mert bebizonyítottak találta az előre megfontolt szándékot. Ennek alapján kir. kuria Drakulitsot a gyilkosság büntetésében mint tettest, Samsalné, mint felbujtót monda ki bünsөknek és ezért Samsal Katalin — tekintettel ama rendkívüli súlyosító körülményre, hogy ő saját férje ellen tört — halálra, Drakulitsot a btk. 91. §-nak alkalmazásával életfogytiglani feyházra ítélte.

Felolós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

DR. MOLNÁR GYULA.

Hirdetések.

Megnyitási hirdetemény.

Van szerencsem a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli Cítaneaica alatt levő vendéglőt átvettem és azt újabb, a korrigényehez képest berendezvén 1887. évi február 2-án

MEGNYITOM

Jó étkek és italok valamint gyors- és pontos kiszolgálásról gondoskodva lesz.

Számos látogatásáért eszedez

kiváló tisztelettel
WITZ FERENCZ,
vendéglős

Minden szerdán ZENE-ESTÉLY.

Kezdeté 8 órakor.

Bérlők a vendéglőben ép úgy, mint azon kívül is elfogadtatnak.

Jeles üvegös a vendéglőn kívül is eladatik

Hirdetmény.

A zombori „Népbank bejegyzett takaré- és hitelszövetkezeti” tagjait van szívesünk ezennel a folyó évi február hó 6-án délután 3 órakor a zombori kereskedelmi és iparbank nagytermében tartandó

III. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Az 1886. évről szóló számadások, úgy a felügyelő tanács jelentése a titkári hivatalban megtekintetés végett kitétek. Zomborban, 1887. évi január hó 28-án.

A Népbank igazgatósága.

N a p i r e n d i:

1. Igazgatói jelentés az üzletről, zárszámadások előterjesztése és azoknak jóváhagyása.
2. Felügyelő tanács jelentése.
3. Felmentvény megállapítása.
4. Az igazgatóságnak és felügyelő tanácsnak betöltése.
5. Jegyzőkönyv hitelesítése ezáltal egy bizottság választása.

Gavora József

római kath. magyar czég

az 1885. évi budapesti orsz. kiállításon a kiállítási nagy érremmel kitűnő munka- és jó ízűsért kitüntetve

Budapesten, váci-utca 17. sz.

Ajánlom dusan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait, a legutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben. — Nevezetesen:

Miseruhák

római kath. és görög keleti egyházak részére

Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltó, iskolás gyermek, Mária társulati, ipar-társulati, dalgyleti temetkezési-egyleti zászlók,

sztr. szobrok, oszlopok, kelyhek, fali és oltár-gyertyatartók, oltár-lámpák.

Monstranciák,

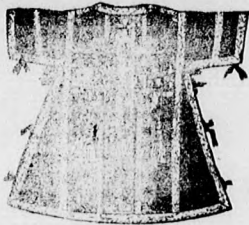
sánczó-kepek, oltárok.

arkoporsók,

stb. stb.

Ponosságoma több száza menő elismerő oklevéllel bizonyíthatom.

Árjegyzék és költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök

Regi ruhák ujjitását, valamint új aranyozást és ezüstölést elvállalok és olesón készítek el.

Arany-, ezüst- és selyem-hímzések és hímzett egyházi ruhák nagy választékban.

Egyházi csipkék,

oltárterítők,

fali keresztok,

iskola-keresztok,

Egyházi szövetek.

Damastok, stb.

szakértők egyhangu állítása szerint egyedül az én magyar pezsőboraim állják ki a versenyt a legkiválóbb francia pezsőborokkal: külföldön és főri körökben pezsőim nagy fogysztásnak örvendenek már régóta.

A budapesti országos

Casino külön kitüntetésben is részesítette. — Czégem felszázados fenállása, a sajtóelismérése és a gyáramat ért számos kitüntetés garanciát nyújtanak arra, hogy t. megrendelőim várakozásunkat minden tekintetben megfelelő pezsőborot fognak kapni. Megrendelések elfogadtnak Pozsonyba utózza és azonnal teljesíttetnek a következőzárakon.

Országos Casino pezsőgje

Gentri extra dry	2 f. 25.
Gentri Club triple	2 f. 25.
Parlar (különlegesség)	2 f.
Nemzeli	1 f. 50.

Kaphatók: minden nagy fűszer és borkereskedésben, szőlőföld és vendéklökben.

Hubert J. E.
legrégibb magyar pezsőbor gyár
Pozsony.

A legjobb kávépótlék

Manila velim

vörös dobozokban jeggyel.

Velimi világkavé

fadobozokban földtekével.

F ü g e k á v é

ezukorsüveg alakban, és a

Legfinomabb csokoládok

nevű

Chocolat Velim

a velimi részvénytársulat gyáraiból

Prágában.

Kaphatók minden fűszerkereskedésben.

„Hungaria-kavé“

tisztán használva pótolja a drága ázsiai kávét s egészségesekeknek, azmint betegeknek feketén vagy tejjel vegyítve egyaránt kitűnő tápeledel. Gyomor- és bélhurut, rossz emésztés, gyomorgégés, gyomor- és fejtörés, gyomor/erőd fejfájás, vérszegénység, elsóványodás- és székrekedés ellen orvosita-pasztalok és ajánlatok szerint legkeresőbb szernek van elismerve, továbbá

„Szalády-kavé“

egy új pótkavé, azok részére, kik az ázsiai kávét nélkülözni nem tudják, ahhoz vegyítékül, kitűnő kavé javító pótster, mely szép szint és kellemes zamatot kölcsönöz s a külföldi pótkávákat jóval fölülmúlja.

Kapható a feltaláló:

Szalády Antalnál Budapest, Andrassy-út 86-ik szám és minden nevezesebb fűszerkereskedésben helyben és vidéken a meghatározott bolti áron
Zomborban: Hrabovszky és Sztrillich uraknál.

! H á b o r ú !

a beteg nyknak, a beteg tüdőnek!

Az EGGER-féle

dijjutalmazott mell pasztillák

elismert kitűnő szer, sikerrel küzdenek egy köhögés nyakbántalmak, rekedtség, tüdőbajoknál valamint nehéz lélegzésnél és a legkiválóbb szer, mely a legkiválóbban alkalmazhatók nyak- és mellbetegeknek. 10-2

Ezen pasztillák dobozokban a 25 és 50 kr. Kapható a gyógytárakban:

Zomborban: Saly Antal és Szauerborn Károly, Szabadkán: Joó Károly, M. lassin Ilés, Gálly György, Décsy Dezső, Baján: Geiger Károly, Pollermann Bert, Steinger Lajos, Kulán: Maly János, Ujvidéken: Grossinger C. B., Dimitrievic G. H., és Plavesics G. gyogyyszerész uraknál.

A cs. és kir. szabadalmazott KÖSZVÉNY-SZESZ

általános Klosterneuburgi

GICHTFLUID

név aitt ismert (a rendori egészségügyi laboratorium által megvizsgálva és a cs. kir. szabadalm. valamint a törv. bejegyzett védjegy által forgalma biztosítva) valóóság különlegesség!

KÖSZVÉNY és CSÚZ

test, izom és ideggyengeség, az egyes idegek bénulása, hát- és derékfájdalmak, altesti és a vastaghus görcsei, kelka fizamadások stb. ellen.

Ára fel üveg 50 kr., 1 nagy üveg 1 frt, postán 15 kr. ról több.

Főletét és postai szétküldés:

Hofmann A. gyogyosztára Klosterneuburgban.

Főraktár Magyarország részére:

Török Jozsef gyogyosztár, Budapest, király-utca 12.

Többek kapható a következő gyogyosztárakban: Kassán: Wandraschek K. Gyógyárt; Pétri P. Szegeőn; Bácsay K. Varszezen; Müller O. Triestben; Prandl R. Eszken; Dienes J. C. Czernovitzban; Alb. E. Brassóban; Kugler F. Temesvárott; Jahner C. Debreczenben; Dr. Rotschek. Szabadkán; Joo. Szekesfehérvárott; Say Rezzo. Temesvárott; Jahner C. M. Klamann és Albert, valamint az osztr.-m. bír. legi. gyogyárt. 20-13

NB. Mindenkor csak a Klosterneuburgi köszvény-szesz kéréndő s a törv. vől. megtekintendő.

Asztalos- és kárpitos-butorok

legolcsóbb bevásárlási forrása.

Több száz szobára való asztalos- és kárpitos-butor, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelűig mindenkor készletben van.

Raktáron tartatnak továbbá saját találmányu

ruganyos ágybetétek,

darabonként 12 forint; ugyanazok, de mint önálló ágyak elkészítve, 14 frt. Kiházasítási kelengyeknél, valamint nagyobb mérvű berendezéseknél megfelelő ákedvezmény. — Gyártmányaim szőlőbizonyítja azon körülmény, hogy 10 kiállításon lettek első érremmel kitüntetve.

ÁRJEJYZEKBEK KIVÁNATRA INGYEN.

Steinbach Sándor

kárpitos, díszítő és butor-gyáros

Budapest,

Ferenz-Józseftér 6. szám

a lánczúddal szemben.

10-10